

Ullut ataatsimiiffiusut 20-at, pingasunngorneq 11. november 2009.

Immikkoortoq 43

Inatsisartuni aalajangiiffisassatut siunnersuutigaara, Nunatsinni Naalackersuisut Qallunaat Nunaanni naalackersuisunut isumaqatigiinniarnermik aallartitsissasut, Nunatsinni ikiaroorntartup atugaaneranut tuniniarneqartarneratalu akiorniarneqarneranut, Qallunaat Nunaanni Nunatsinnilu politiit suliniutinut annertusaanissamik suleqatigiinnissaat siunertaralugu.

(Inatsisartunut ilaasortaq Olga Poulsen Berthelsen, Inuit Ataqatigiit)

(Siullermeenera)

Ataatsimiinnermik aqutsisoq: Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat, Inuit Ataqatigiit

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Siunnersuuteqartoq Olga P. Berthelsen, Inuit Ataqatigiit.

Olga Poulsen Berthelsen (IA)

Nalunngisatsitut 2003-mi misissuinermi paasineqarpoq, Nunatsinni inuusuttut akornanni ikiaroorntartumik atuineq annertoorujussuusoq. Ukiut maanna 6 - 7 missaasa qaangiunneranni inuiaqatigiit akornanni suli tusarsaavoq, inuusuttuaqqat akornanni ikiaroorntartoq suli annertuumik atugaasoq. Ikiaroorntartup inuusuttunit inuusussigaluttuinnartunit atugaanera annertuumik inuiaqatigiinnut ernumatitsivoq.

Tamanna tunngavigalugu Inuit Ataqatigiinni isumaqarpugut ikiaroorntartup atugaanerata akiorneqarnissaa pimoorussamik siunissamullu ungasissumut atuuttussamik sulissutigineqartariaqartoq!

Inuit Ataqatigiinni isumaqarpugut suliniutinik siunissamut ungasissumut tunaartaqartunik pilersitsinngikkutta siunissami nunatsinni innuttaasut akornanni inuuniarnikkut

ajornartorsiuteqarneq ullumikkornit suli annertunerulissasoq. Tamanna isiginngitsuusaarsinnaangilarput, taamaattumillu nunatsinni naalakkersuinikkut aammalu inuiaqatigiit akornatsinni ikiaroonartumik akiuiniarneq sakkortuumik sulissutigisariaqarparput.

Politeeqarnerup nunatsinnit suli tiguneqarallannginnerani, ilaatigut ikiaroonartumut tunngassutillit suli Qallunaat Nunaannit akisussaaffigineqarput. Ukiut kingulliit ikiaroonartumut tunngatillugu suliassiissutigineqartartut eqqarsaatigissagaanni Inuit Ataqtigiinni isumaqarpugut suliat tamakkununga tunngassutillit suliarineqarfissaminnit annikippallaartumik ingerlanneqartut.

Tamanna soorunami tunngaveqarsinnaavoq Qallunaat Nunaanni aammalumi nunatsinni politiinik sulisussanik ikippallaartunik peqarneq. Taamaakkaluarpalluunniit ajornartorsiut taama annertugisoq tamatumani pingaarnersuineq kisimi apeqqutaasutut isumaqarfigaarput.

Nunatsinni ajornartorsiuterpassuit imigassamik ikiaroonartumillu atuvallaarnermik ilaatigut pissuteqartut nalunngilarput. Ajornartorsiuterpassuit qaangerniarutsigit siullerpaamik suliassarput tassaavoq ajornartorsiutit qiterisaasa sulissutiginnisaat.

Tamanna siunertaralugu siunnersuuteqarpunga nunatsinni ikiaroonartup atugaanerata aammalu tuniniarneqartarnerata annikillisarnissaa siunertaralugu suli maannamiit annertunerunerusumik suliniuteqartoqassasoq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Siunnersuuteqartup siunnersuunni saqqummiuppaa. Massakkullu akissuteqassaaq Naalakkersuisut Siulittaasuat.

Kuupik Kleist, Naalakkersuisut Siulittaasuat (IA)

Aanngajaarniutininik atonerluineq inuiaqatigiinni oqallisigineqakkajuppoq, soorunalimi tamanna aamma Naalakkersuisut annertuumik eqqumaffigaat. Minnerunngitsumik inuusunnerusut akornanni atonerluineq ingerlaavartumik isiginiarnissaa pingaartillugu. Atonerluinerup inuiaqatigiinni ajornartorsiutaanerata isiginngitsuusaaginnarneqarsinnaannginera Naalakkersuisut

isumaqatigilluinnarpaat. Aanngajaarniutitik atornerluineq akiorniarlugu suliniarnermi akisussaaffik Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussaniippoq Kalaallillu Nunaanni Politiiniilluni.

Tamatuma malitsianik ukiut ingerlaneranni naalakkersuinikkut Kalaallit Nunaanni Politiit annertuumik piумаaffigineqartarsimapput, oqartussaasutut ikiaroorartunik pinerluttuliortut akiorniarlugit suliniuteqarluaqqullugit. Tassunga atatillugu oqaatigineqassaaq, eqqartuussiveqarneq pillugu iluarsartuusseqqinnerup atortussanngortinneqarnissaanut atasumik suleqatigiissitamik pilersitsisoqarmat Danmarkimi Pinerluuteqarsimasunik Isumaginnittoqarfimmit aqunneqartumik atorfilittanillu Namminersorlutik Oqartussaneersunit peqataaffigineqartumik, isertitsivinni sunniuteqarluartumik katsorsaasarnissamik siunnersuuteqartussamik. Kalaallit Nunaanni politiit ataatsimut isigalugu inatsiseqartitsinermit suliassaqarfinnut akuuvoq ilanngullugulu eqqartuussiveqarneq, suli Kalaallit Nunaanniit tiguneqanngitsut. Nalunarallarporlu qaqugu tiguneqarnissaat pissanersoq.

Ullumikkut Paarisap pinaveersaartitsinerit sularivai aammalu ilaatigut meeqqanut inuusuttunullu pimoorussamik peqqissuunissamut iliuitsinik paasititsiniaanikkut siunnersuinikkullu suliaqartuulluni, aamma Qaqiffik atornerluinernut katsorsarneqarnissamik neqerooruteqartarpoq kiisalu kommunit ataasiakkaat innuttaminut atornerluinermik ajornartorsiortunut isumaginninnissamik iliuseqarnissamut akisussaaffilerujussuuvoq.

Kalaallit Nunaanni Politiit Naalakkersuisunut ilisimatitsissutigaat, Kalaallit Nunaannut ikiaroorartunik eqqussiniartarnermut siunertaqarluartumik nakkutilliiniarnermi misiliutitut Kalaallit Nunaanni Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmik, Danmarkimi Skat-i aamma Københavnip Mittarfeqarfia Kastrupimiittumik suleqateqarneq annertusineqarsimasoq, soorluttaaq Ålborgimi Københavnilu inunnik nassiussanillu Kalaallit Nunaannukartunik nakkutilliinermi suleqatigiinnissamik isumaqatigiissusiortoqarsimalluni.

Kalaallit Nunaanni Politiit 2008-mi Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup ikiaroorartunik naamaniartartunik qimmilisartartui qanimut suleqatigalugit misissuisarnerni, ikiaroorartuq katillugit 43 kiilu missaaniittoq arsaarinnissutigineqarpoq.

2009-mi arsaarinnissutigineqartut suli ilisimaneqanngillat, kisianni takkukkumaarput ilaatigut suliama ataatsimi ikiaroorartuq 118 kiilu sinnerlugu arsaarinnissutigineqartutigit, tassa ukiuni kingullerni annertuseriangaatsiarput.

Ikiaroorntoq arsaarinnissutigineqartoq tupinnangitsumik Kalaallit Nunaanni tuniniarneqarsinnaanngilaq, soorlu aamma inuit ikiaroorntumik Kalaallit Nunaanni tuniniaanermikkut aningaasarpassuarnik iluanaaruteqarsimasut ilaat paasineqarlutik eqqartuussivimmi malersorneqaatigigaat.

Kalaallit Nunaanni Politiit ilisimatitsissutigaa ikiaroorntumik eqqussuisarneq akiorniarlugu, qimmit ikiaroorntumik naamaniartartut amerlassusii ingerlaavartumik naleqqussarneqartarumaartut kiisalu qimmilisartartut eqqussueriaatsinut, kikkut eqqusseriartartuunersut ilisimasatigut malinnaatinneqartuassasut kiisalu ikiaroorntunik atuinerup nalinginnaasumik ineriartornera eqqoqqissaartumik ilisimasaqarfiginissaa sulissutiguarneqassasoq.

Naalackersuisut politiit sulinerat malinnaavigeqqissaarpaat, pisariaqassappallu suliniarnerup pitsaangortinneqarnissaanut piumasaqarsinnaallutik, soorlu aanngajaarniutinik atornerluineq akiorniarlugu aamma pinaveersaartitsinermi, katsorsaanermi isumaginninnermilu suliniutit eqqarsaatinut ilaasut. Piffissami aggersumi politiit Naalackersuisuniillu atorfilittat ilisimatitseqatigiilluni ataatsimeeqatigiittarnissat aalajangersimasut Naalackersuisut aallartinnialersarpaat. Tamatumunnga atatillugu Naalackersuisut naalagaaffimmi oqartussaasut attaveqarfiginialersarpaat suliassaqarfimmut annertunerusumik suliniuteqalersinnaaneq siunertarlugu.

Tamakku tunngavigalugit aalajangiiffigisassatut siunnersuut Naalackersuisunit akuersaarparput.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq Naalackersuisut Siulittaasuat. Partiit oqaaseqartuinut ingerlassuugut massakkullu siulliusaaq Inuit Ataqtigiit oqaaseqartuat Inatsisartuni ilaasortaq Harald Bianco.

Harald Bianco (IA)

Qujanaq.

2003-mi misissuinerup takutippaa ikioroorntumik inuusuttut inuusussiartuinnartullu akornanni atuineq annertoorujussusoq.

Naluneqanngilarlu ullutsinni matumani atugaanera milliartunngitsoq.

Ikiaroorartumik atuineq annertusiartuinnarpoq, sulilu atuisut inuusussigaluttuinnarput.

Ullumikkut naluneqanngilaq atugaanerata siammarsimanera aamma sulii aamma annertusiartortoq, allaat nunaqarfinni atuineq tuniniaanerlu annertusisimasutut isikkoqalerluni.

Kialluunniit nalunngilaa ikiaroorartumik atuinerup inummut, ingammik inuusuttuaqqamut kingunerisartagai ajortut qanoq ajortigisinnaasut annertutigisinnaasullu.

Oqaatigineqareersutut ajornartorsiut ukiuni kingullerni annertusiartuinnarsimavoq, soorlu 2003-mi misissuinerup tassuunatigut takutikkaa. Tassuunatigut takuneqarsinnaavoq annikillisimannginnera, naak politiit aamma akuuffigisaannik akiuiniartoqaraluartoq iluaqutaanngitsumilli.

Taamaattumik siunnersuuteqartoq Inuit Ataqtigiiinnit annertuumik taperserusupparput qutsavigerusullugulu.

Qallunaat Nunaanni Nunatsinnilu politiit ikiaroorartup atugaaneranut tuniniarneqartarneratalu, annikillisarneqarnissaanik siunniutinut annertusaanissamik suleqataanissaat siunertaralugu siunnersuuteqarmat.

Siunnersuut taamatut isikkoqartillugu inatsisit atortinneqarneranut Ataatsimiititaliamut ingerlanneqarnissaa innersuutigaarput.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq. Qutsavigaarput Inuit Ataqtigiiit oqaaseqartuanut Inatsisartunut ilaasortaq Harald Bianco.

Oqaaseqartumut oqaaseqaateqarumasooq siulleq Kim Kielsen, Inatsisartunut ilaasortaq Siumuminngaanniit.

Kim Kielsen (S)

Siulittaasooq qujanaq.

Uani ikiaroorartumut tunngatillugu oqariartuutit aamma siunnersuut saqqummiunneqartumut, ajornartorsiutip maani nunatsinniitq, nalunngilarput tamatta annertuupilussuusut.

Taamaammat massakut siunnersuummi uani saqqummersumi politiit pisortallu annertunerusumik suliniuteqarnissaat taanna kaammattuutigineqarpoq.

Uanga tunginninngaanniit isumaqarpunga, innutaasut annertunerusumik peqataatinneqartariaqartut. Akuersaarneqarsinnaanngilaq inuusuttuaqqat tamakkuninnga pinissaat, akuersaarneqarsinnaanngilaq inersimasut takakkutornissaat.

Tamarmik sulisinnaassusillit pisariaqartippavut, aamma avaqqunneqarsinnaanngilaq taanna ikiaroorartoq maani nunatsinni inerteqqutaasoq inatsimmi ersarissumik allanneqareerpoq. Taamaammat innuttaasut akisussaassuseqarluta sunniuteqartariaqarpugut.

Akuersaanngilarput tamanna, ersarissumik oqaatigineqartariaqarpoq. Inuit Ataqtigiit taanna qanoq isumaqarfigivaat?

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq.

Harald Bianco (IA)

Soorlu uani akissuteqaammi, Naalakkersuisut Siulittaasuata akissuteqaataani eqqartorneqarpoq aamma tamakkuninnga suliniuteqartut, soorlu Mipi-kkut allallu, tamakku aamma Inuit Ataqtigiinninngaanniit assut tapersorsorparput.

Imaappoq sukumiisumik tamaat iliuusissat suulluunniit aqutigineqarsinnaasut Inuit Ataqtigiinniit annertuumik tapersorsorparput.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq.

Inatsisartunut ilaasortaq Malik Berthelsen, Siumut.

Malik Berthelsen (S)

Apeqqutaanngilaq immaqa eqqarsaatissiissutaanerusinnaavoq imaluunniit tapersiutaanerusinnaavoq.

Qularinngilara politiit ikiaroomartup eqqussorneqartarneranut annertoorujussuarmik suliniuteqareersut, kisianni tuniniaasarfiit isumaqarpunga qanoq iliuuseqarfiginerusariaqarivut. Assersuutigiinnarlugu illoqarfimminngaanniit suminngaanneerfigut tunngavigalugit nalunngilarput grillbarini pølsebarini, imerniartarfinni, spilleautomatertarfinni ersittorujussuarmik ikiaroomartoq tuniniarneqartartoq.

Isumaqarpunga tamakkununga pissutsinik sukaterisariaqartugut kommuni suleqatigalugu. Tassami kommuni taakkuupput spilleautomatinik, bevillinginik imigassallersinnaanermullu akuersissutinik tunioraasartut.

Kisianni nalunngisakka malillugit ukiorpassuarni tuniniaaffiusarsimapput tamakku aatsaannguaq taariikkakka, qanorlu iliuuseqarfigineqassanatik.

Isumaqarpunga taakku ilanngullugit eqqarsaatigineqarumaartut matumani suliami.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq.

Harald Bianco (IA)

Tassunga atatillugu eqqaavara, taamatut akiuniarnermi suliniuteqarnermi, imaluunniit tuniniaasartut immaqa ikilisarneqarnissaanik suliniarnermi aallaqqaammut suliniutigineqartarsimavoq, tassa tuniniaasut ilaa, eqqumaffigalugit sumiiffii paasiniarsaralugit.

Kisianni taanna ukiorpassuarni ingerlanneqareersimalluni iluaqutaavallaanngitsutut misigineqartoq imaluunniit ingerlasoq naluneqanngimmat, ukiut kingulliit suliniuteqarfigineqarnerusoq annertunerusoq tassaavoq qitiusumik tuniniaasut, tassa ukua tuniniaasartut agguasartut, imaluunniit qanoq taasariaqarnerput.

Agguaasartuninngaanniit imaluunniit qitiusorpiaa taakkua nassaariarneqarlutik. Tassa taanna iluaqutaalaartoq paasineqarnikuuvoq, ukua tuniniaasartuittaanik suliniuteqarneq iluaqutaavallaanngimmat, kisianni tunuliaqutai taakku pillit, tuniniaasartunik agguaasartut taakkua annertunerusumik nassaariortorneqartut.

Malunnarpoq ukiuni kingullerni aamma taanna iluaqutaalaartoq. Taanna eqqaalaaginnarusuppara.

Kisianni qularinngilara aamma una illit oqaaseqarnerit najoqqutaralugu, kommunit aamma arlaatigut eqqarsateqartilersimassagitiit iluaqutaasussamik.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq.

Inatsisartunut ilaasortaq Kim Kielsen, Siumut.

Kim Kielsen (S)

Qujanaq.

Akisussaaffimmut tunngatillugu Malik Berthelsen Siumuminngaanneersup oqariartuutai isumaqatigaakka annertusarneqartariaqarput.

Taamaattorli, innuttaasut aamma kaammattorusuppakka annertuumik iliuuseqaqqullugit tassani. Akisussaaffimmik tiguseqataasariaqarput. Inatsisitigut suliaqaqattaartarsinnaavugut, politiit suliaqaqattaarsinnaapput, aningaaserisut suliaqaqattaarsinnaapput.

Kisianni, meerartatsinnut uagut, uani Inuit Ataqtigiit akissuteqaamminni saqqummiussaanni ersarikkami ilaa, inuusussigaluttuinnartut. Taamaammat aamma inersimasut meeqqaminnut akisussaaffik tassani, taakkua akisussaaffiannik arsaarsinnaanngilagut kisianni iliuuseqartitsiniarsarisariaqarpugut, taannalu ikiaroonartuq annertuumik malersorlugu.

Uani Malik Berthelsen, oqariartuutaanut tunngatillugu, immaqa inatsimmik annertuumik sukaterisoqarsinnaavoq, tamakkuninnga taakkartugaanik imerniartarfinni, Grillbarini allanillu akuersissutinik tamakkuninnga, soorlu malittarisassat ikiaroonartunut tunngatillugu.

Naak, taanna piginnittoq pisuunngikkaluarluni allat taqqamani tuniniaallutik pisarmata, akuersissummik arsaarneqarsinnaanissaa, taanna siunnerfigivoq.

Taava taanna aamma pimoorullugu suliniutigilissagaluarpaa immaqa, tamakkua tamakkulerisartut ikiaroornatulerisartut anisittarlugit. Kisianni eqqaamassavarput Nunatsinni ikiaroorartoq inerteqqutaavoq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq.

Harald Bianco (IA)

Qujanaq.

Ukua oqaatsinnut kingullernut tunngatillugu, qularinngilara arlaatigut inatsisitigut sukaterisinnaaneq ingerlaqqikkumaartoq. Taama pisoqarnissaa aamma kaammattuutigiinnassavara.

Uku angajoqqaanut tunngatillugu una uterfigeqqiinnassavara, massakkut qaammarsaaneq annertummat aamma neriuppunga taanna iluaqutigalugu, aammami angajoqqaat taamatut oqaaqqissaarfigalugillusooq pisartoqarmat, neriuppunga taanna angajoqqaat aamma tusaatissatut tigussagaat.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq.

Qutsavigaarput Inuit Ataqtigiit oqaaseqartuat Harald Bianco.

Taava partiit oqaaseqartuanut ingerlaqqissaagut, tulliulluni oqaaseqartussaq Siumumit oqaaseqartuuvoq, Inatsisartunut ilaasortaq Kristian Jeremiassen.

Kristian Jeremiassen (S)

Siulittaasoq qujanaq.

Inatsisartunut ilaasortap Olga B. Berthelsenip siunnersuutaa Siumumiit imatut oqaaseqarfigissavarput:

Siumumiit ikiaroonarteq naaggaarparput.

Siumumiit ikiaroonartup akiorneqarnera tamakkiisumik tapersorparput suleqataallutalu.
Qularineqassanngilaq Siumumiit Nunatsinni ikiaroonarteq akuerinaviannnginnatsigu.

Pinaveersaartitsinermik suliaqarneq nukittorsartuassaaq - qitiusumi najugaqarfinnilu ataasiakkaani.
Nunatsinni ikiaroonartumik eqqussineq, ikiaroonartumik paarisaqarneq inerteqqutaavoq kisiannili
periarfissat suugaluanersut atorlugit eqqussorneqartoq annertunerpaamik akiornissaanut aqquit
atorsinnaasavut tamaasa atortariaqarpavut.

Nukiit ataatsimoortillugit iliuuseqarsinnaaneq nunami eqqusuiffiusumiit ilanngaaserisut politiillu
suleqatigalugit iliuutsit eqqussuinermi nassaarineqartariaqartut Siumumiit isumaqarpugut –
Siumumiillu isumaqarpugut siunissami akiorniarlugu iliuutsit nutarsartuartaqarivut.

Ikiaroonarteq ajornartorsiuterujussuuvoq iliuuseqarfigineqartariaqartoq. Maannakkut
pinaveersaartitsinermiit suli annerusumik iliuuseqarfigisariaqarpavut, iliuuseqarneq aningaasanik
naleqarpoq, aningaasanillu amerlanerusunik immikkoortitsinissatsinnut
piumassuseqartariaqarpugut.

Ikiaroonarteq timimut tarnimullu ajoqutaasumik sunniuttarpoq. Ikiaroonartup ilaqutariit
mangiarpai, ikiaroonartup meeqqat atugarliortippaat, ikiaroonartup inuiaqatigiit tamaasa
nanertorpai, Naalackersuinikkut iliuuseqaqqinnissaq ullumikkut killiffigivarput.

Siunnersuuteqartoq Siumumiit isumaqatigivarput oqarmat ikiaroonarteq sakkortunerusumik
akiortariaqaripput.

Taamaammat Siumumiit Naalackersuisunut piumasarissuarput, politiit akitsuuserisullu
ikiaroonartumut qimmeqarnerisa annertusaavigineqarnissaa sulissutigeqqullugu aammalu nunatta
avataaniit nunatsinnut isaavinni mittarfissuarni umiarsualivinnilu nakkutilliinerit
nukittorsarneqarnissaat sulissutigeqqullugu.

Siumumiit siunnersuut taperserparput Inatsisartullu Inatsiseqarnermut Ataatsimiititaliaanut aappassaaneerneqannginnerani suliassanngortillugu.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq.

Qutsavigaatsigit Inatsisartunut ilaasortaq Kim Kielsen oqaaseqartuminnut oqaaseqaateqassaaq.

Kim Kielsen (S)

Aap, uani Siumup oqaaseqartartua Kari Jeremiassen, oqariartuutit assigiinngitsut Siumuminngaanneersut soorunami tapersersorpakka.

Taamaattorlu aamma annertusaanissamat tunngatillugu suli oqariartuutit taakkua sukaterneqarnissaa, uanga eqqarsartariaasera malillugu, annertusaasariaqartugut tassani. Imaappoq, innuttaasut annertunerusumik tassani aamma kaammattortariaqaratsigit.

Tassani Siumut qanoq isumaqarpa?

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq.

Kristian Jeremiassen (S)

Qujanaq.

Tassa ikiaroomatup akiorneqarnissaa eqqarsaatigalugu isumaqarpunga innuttaasut tamatta akisussaaqatigiittugut.

Tassa politikkeriugutta, aamma kommunini politikkeriugutta pinaveersaartitsineq aamma tassani suliarisussaagatsigu. Isumaqarpunga politikkerit taanna kisimik akiugassarinnikkaat.

Taamaattumik innuttaasut tamatta tassani peqataatillugit suliarineqartariaqartoq, isumaqarpunga. Suna tamarmi suliniut qulaaninngaanniit aallartinneqarsinnaanngilaq, suliniutilli pitsaanerpaamik iluatsittartut isumaqarpunga naqqaninngaanniit aamma aallartippata.

Taamaattumik uani Naalakkersuisut saqqummiussaanni ersersinneqarpoq, akiuiniarnerit ikiaroorartumut tunngatillugu aamma taakkua annertusaaffigineqassasut. Aamma tassani innutaasut tassani peqataasariaqarput, qulaaninggaanniit Naalakkersuisut, Inatsisartut tassani kisimi suliniutinik aallartitsisuunatik. Taamaattumik pingaaruteqartorujussuuvoq innuttaasut tamarmik peqataanissaat.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Nunami Namminermut, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoq.

Antho Frederiksen, Nunamut namminermut, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoq (KP)

Qujanaq.

Tassa Siumup oqaaseqartuata oqaatigaa, Siumumiit Naalakkersuisunut piumasarissavarput politiit akitsuuserisullu ikiaroorartumut qimmeqarnerisa annertusaavigineqarnissaat.

Assorujussuaq soqutiginarpoq taanna Siumuminngaanniit qanoq takorloorneqarnerisooq taassuma, pingaartumik politiit qimmeqarnerisa annertusaavigineqarnissaat Naalakkersuisuniit, qanoq ililluni suliniutigineqassanersooq siunnersuuteqarfigisinnaagussiuk.

Assut soqutiginassagalarpoq. Tassami nalunngilarput inatsiseqarnermut tunngasut, ikiaroorartooq pillugu inatsisilerinermut tunngasut, politiit sulinerannut tunngasut, inatsiseqarnermullu tunngasut suli danskit naalagaaffiata oqartussaaffigigai.

Taamaammat soqutiginassagalarpoq taanna qanoq takorloornerissi paasissallugu. Aamma naggataatigut kaammattuutigiinnarusuppara Inatsisartuni ilaatigut Malik Berthelsenip, siusinnerusukkut oqarneratuut, nalunngippasippallaaqimmagu pølsebarini, grillbarinilu assigiinngitsunilu tuniniaasoqartarsimasooq.

Tamakkua isumaqarpunga tamatta peqataassagutta, nalunngisavut aamma Inatsisartuniluunniit aamma ilaasortaagaluarutta, nammineerluta paasisavut ilisimasavullu suleqataassagutta tamakkiisumik, aamma nammineq politiinut ingerlatsisarnissarput taanna pingaaruteqartoq. Taanna aamma siumut immaqaa itisilerneqarnerusinnaagaluarpoq. Qujanaq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq.

Kristian Jeremiassen (S)

Qujanaq.

Tassa uani saqqummiussanni ilaatigut oqarpunga, Naalakkersuisunut piumasaralugu politiit akitsuuserisullu ikiaroomartumut qimmeqarnerisa annertusaavigineqarnissaat taanna aamma ukkatareqqullugu.

Isumaqarpunga akitsuuserisarnermut tunngasoq, maani aamma akitsuutit suliarisaratsigit, taama isilluta aamma misissorneqartarmata, soorlu maani ukiut marluk matuma siorna Inatsiseqarnermut Ataatsimiisitaliap paasisassarsiorluni angalanerani, akitsuuserineq sammigatsigu politiit qimmeqarnek aamma taanna ukiut kingulliit nukittorsarneqarsimanera, taanna oqaatigineqarpoq akitsuuserisuninngaanniit.

Taama ililluni aamma Naalakkersuisut uani suliassami isumaqarpunga akitsuuserineq eqqarsaatigalugu suliniuteqarsinnaasut, taama isinikkut ikiaroomartumik eqqussuinissaq taanna minnerpaaffianiisinnissaa angusinnaagatsigu.

Isumaqarpunga tamatta taanna akisussaaffigalugu suliarisariaqaripput, aamma assortuussutigisariaqanngikkipput ikiaroomartup akiornissaa. Taanna tamatta isumaqatiginnginnatsigu.

Uani uniffiginnaasut, ilaatigut aperisuminngaanniit maluginiarpara saqqummiunneqartoq. Taamaattumik Naalakkersuisut suleqatiginnaanerani tassani isumaqarpunga Siumuminngaanniit aqutissaasoq periarfissaq ajunngitsoq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Nunami Namminermt, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoq.

Anthon Frederiksen, Nunamut namminermut, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoq (KP)

Aap, tassami Naalakkersuisut soorlu akissuteqaataanni tusaaneqarsinnaasoq, politiit aamma tassani Naalakkersuisuninngaannit suleqatigineqarnerat soqutigineqarpoq, pisariaqarlunilu aamma suliaq qanoq ingerlanneqarneranut malinnaasoqarpoq.

Unaana uanga soqutigigiga Siumuminngaannit soorlu assersuutigalugu oqarassi, politiit qimmeqarneranut tunngasut annertusaavigineqarnissaat pisariaqartinneqartoq. Imatut paasisariaqarnerluni, taava aamma Inatsisartut piumasqaqtut ilumut landskarsi aqutigalugu immaqa politiit qimmiisa amerlineqarnissaat aningaasalersorneqassasoq.

Tassami uagut assortunngilluinnarparput ikiaroorartumik akiuiniarluni suliniarnissaq. Aamma assortuussutiginaangiarpurput, partiit akunnitsinni. Tamatta kissaatigeqaarput suliniarnerup pitsaasumik ingerlanneqarnissaa.

Soqutiginaannartoruna uani oqaaseqaateqarnissinni, politiit qimmeqarnerisa annertusaavigineqarnissaat, qanoq ilillugu piviusunngortinneqarsinnaanersoq eqqarsaatiginerissi? Qujanaq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq.

Kristian Jeremiassen (S)

Qujanaq.

Tassa politiit akitsuuserisullu ikiaroorartumut qimmeqarnerisa annertusaavigineqarnissaa sulissutigeqqullugu. Taamatut oqaaseqatigiit atorpavut. Aamma tassami akitsuuserisut pineqarput.

Uani Naalakkersuisut Siulittaasuata saqqummiussinerani maluginiarpara, politiit aamma Naalakkersuisut suliniutit pillugit naapittarnissaq pilersaarutigineqartoq.

Isumaqarpunga aamma taanna aqutigalugu oqaloqatigiissutigalugu, tamattami akisussaaffigatsigu ikiaroorartup akiornissaa, taamaattumik periarfissat suugaluanersut uani atortariaqarpavut.

Taamaammat Siumuminngaanniit oqaatigivarput, politiit akitsuuserisullu ikiaroorartumut qimmeqarnerisa annertusaavigineqarnissaat sulissutigeqqullugu kaammattuutigatsigu. Ajunngilaq, aqutissat suulluunniit atorniartigik oqareerpunga, taamattumik uani periarfissaq aamma Naalakkersuisut saqqummiussatsinni maluginiaasussaammata, taanna oqaatigaarput.

Tassa ikiaroorartuq minnerpaaffianiisinnissaa taanna sulissutiguartariaqarparput, apeqqutaatinnagu uani ikiaroorartup qanoq ajornartorsiutaatiginera. Imaluunniit ikiaroorartuq ajornartorsiutaatiginera taama millisartariaqatsigu kaammattuutigaarput Naalakkersuisunut.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Inatsisartunut ilaasortaq Malik Berthelsen, Siumut.

Malik Berthelsen (S)

Anthon Frederiksenip itisileeqqullunga qinnuigimmanga naluara itisilerilaarsinnaanersunga.

Ajunngilaq.

Uanga Sisimiuninngaanneerpunga, Sisimiormiut tamarmik nalunngilaat sumi ikiaroorartumik tuniniaasoqartartoq, aamma illoqarfinni suminngaanneerfitsinni, naatsorsuutigilluinnarpara soorlu maani Nuummi, Nuummiut nalunngilaat sumi tuniniaasoqartartoq.

Uanga pølsebari pisiarinikuuara inuusuttuaraallungali. Sisimiormiut tamarmik nalunngilaat ikiaroorartunik tuniniaaffiusoq. 30-nik ukioqarlunga. Ukiut qulit qaangiutereeraluartut suli taamatut ingerlasoq pisiaraara.

Kommunimi oqartussanit qanoq iliuuseqarfigineqanngitsoq, atuarfiup meeqqeriviullu akinnguani inissisimasoq, ullut tamaasa meeqqanit isaaffiusoq, kikkut tamarmik nalunngilaat ikiaroorartunik tuniniaaffiusoq, illoqarfimmi pisortanik politiinillu qanoq iliuuseqarfigineqanngitsoq.

Aamma taanaannaanngilaq, Sisimiormiut tamarmik nalunngilaat sumi ikiaroorartunik tuniniaasoqartartoq, tamakkulu ilisimasakka aallaavigalugit taama oqarpunga.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq.

Tulliulluni Inatsisartunut ilaasortaq Kim Kielsen, Siumut.

Kim Kielsen (S)

Aap, qujanaq, Siulittaasoq.

Uani nuannerluinnarpoq oqariartuutit assigiingitsut Inatsisartut ilaasortaaitatsinninngaanniik Malik Berthelsenimit, oqariartuutit taama ersaritsigisut qununani oqariartuutigimmagit. Tassami aamma nalunngilarput ikiaroorartumut tunngatillugu siorasaarinerit annertuut pisarsimasut.

Kisianni taama isikkoqaraluartoq innuttaasut suli kaammattorusunnassaqaat, suleqataaniaritsi taanna ajornartorsiut anigussagutsigu uagut politikkerit, politiit ilanngaaserisut kisitta suliarisinnaanngilagut.

Taamaammat Karitut oqarusuppunga, aamma tassa Kari Siumup oqaaseqartartuasut oqarusuppunga, assortuussutissaanngilaq tamanna suliaq.

Aamma Naalakkersuisunut tunngatillugu oqariartuutai ilalerpakka, taamaattorli aamma Naalakkersuisut qallunaat naalagaaffiannut, tassa siunnersuut toqqammavigalugu oqariartuutaanni oqaaseqaataat tunngavigalugit erserpoq, tassani amerlanerussuteqartut maannakkuugallartoq oqariartuutaat tassani annertusarneqartariaqartut.

Taavalu tassani aamma Naalakkersuisut periarfissaqarput naalagaaffik kaammattorsinnaassallugu, qimminik maani nunatsinni annertusaassasut. Justitsministeria aqputigalugu taanna pilersinnaavoq. Qujanaq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Tullinnguulluni oqaaseqassaaq Inatsisartunut ilaasortaq Finn Karlsen, Atassut.

Finn Karlsen (A)

Tassa uani Anthon Frederiksenip apequtigimmagu qanoq isillugu una, qanoq eqqarsaatigineqarnersoq qimmit ikiaroonartumik ujaasisinnaasut pissarsiarineqarsinnaaneri amerlineqarsinnaaneri, tassunga tunngatillugu ajornartorsiuteqartoqarsinnaanngilaq. Aamma apeqqutaasariaqanngikkaluarporluunniit.

Ilanngaaserisut amerlanerusunik qimmeqartissagutsigik soorunami uagut akilertariaqassavarput. Politiit qimii amerlisissagutsigik Naalakkersuisut pisussaapput, Inatsisartut taamatut peqquneqarunik.

Pinngitsooratik qallunaat naalakkersuisi oqaloqatigissavaat. Piumassuseqarunik. Apeqquernagu qanoq iliussaagut? Taama ajornanngitsigaaq suliassaq taanna.

Naatsuaqqamik taamatut imaattuinnarpara, tassa taperserluinnaqqissaarpakka taamatut siunnersuuteqartut, qimmit amerlineqarnissaat.

Ajurnanngivippoq piumassuseqaraanni. Naalakkersuisut piumagunik qallunaat naalakkersuisi oqaloqatigisinnaavaat, qimminik amerlanerusunik pissarsinissaq siunnersuutigalugu.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq.

Kristian Jeremiassen (S)

Inatsisartuni tassa ilaasortaq Finn Karlsenip saqqummiussaanut, qujanaq uani saqqummiussarput, tassa ilalerakku. Politiit akitsuuserisullu ikiaroonartumut qimmeqarnerisa annertusaavigineqarnissaat.

Soorunami periarfissaq atorneqassasoq Naalakkersuisut kaammattorpavut. Taamaattumik ilumut taamatut akiuiniarneq apeqquersornagu ingerlatinniarlugu sulinissaq pingaaruteqartoq ersersikkakku qujanaq.

Taanna pingaartuuvoq, inuiaqatigiinnimi ajornartorsiutaavoq, taanaluk akiornissaanut piumasut sit tamaasa atortariaqaratsigit.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Nunami Namminermut Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoq.

Anthon Frederiksen, Nunamut namminermut, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoq (KP)

Siullermik Inatsisartuni ilaasortap Malik Berthelsenip erseqqissaataanut qujanaq. Aamma Inatsisartuni ilaasortap Kim Kielsenip aamma erseqqissaataanut qujajumavunga.

Uani Naalakkersuisuni soorunami piumasuseqarpugut ajornartorsiutip uuma pineqartup sapinngisamik pitsaanerpaamik akiorniarneqarnissaa sulissutigissallugu. Taanna apeqquserneqassanngilaq.

Unaana apeqquteqarninnut tunngasoq, qanoq Siumut eqqarsaatersuuteqarnersoq, qimmit ikiaroorartulerinermut atorneqartartut amerlinissaanut tunngasut. Taakku erseqqinnerusumik oqaaseqaammi ersarissarneqanngimmata, taanna itisililaaqqullugu.

Imaassinnaavoq uagut nalusatsinnik ersarinnerusumik arlaannik nassuiaateqarsinnaanissarsi pillugu taamatut apeqquteqartunga. Minnerpaamilluunniit Naalakkersuisut apeqqusinngilaat danskit naalakkersuinik aamma oqaloqateqarnermi tamakku tikinneqarsinnaaneri.

Taamaattumik neriuppunga una imatut isikkoqarsilerneqassanngitsaq, Naalakkersuisut piumasuseqanngitsut, uuma ajornartorsiutip pineqartup sulissutigineqarnerata nanginneqarnissaanut.

Eqqaamaneqartariaqartoq tassatuaannaavoq, oqartussaaffiup uuma tamakkiisumik suli Inatsisartuni Naalakkersuisuniluunnit tiguneqarsimanngimmat.

Taamaakkaluartoq suliniutit, aamma soorlu Naalackersuisut akissuteqarnitsinni ersarissumik oqaatigigipput, suliat ingerlanneqarnerat aamma qanimut malinnaaffigineqarlutillu soqutigineqarlutik ingerlanneqarput. Qujanaq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Ja, oqallinneq sivitsorpallaannginnissaa pisariaqarmat ilaatigut oqaatigissavara, soorunami pasilliinerit aamma kikkut sumi tuniniaasarnersut inimi maani oqaluuserissallugit naleqquttuusorinangimmat.

Oqaaseqartoq.

Kristian Jeremiassen (S)

Tassa torrak, aamma nuanneq. Uani Naalackersuisut naqissuseqqimmassuk ikiaroorntumut tunngatillugu akiuiniarneq suli taanna ullumikkornit aamma sakkortunerusariaqartoq. Aamma piunassuseq Inatsisartuni ilaasortat akornanni aamma Naalackersuisut ilaasortat akornanni ersersinneqarpoq.

Taamaattumik suliap qanoq inerneqarnissaa malinnaaffigalugu aammalu naammassineqarnissaa malinnaaffigalugu, taamaattumik uani naapiffeqarpugut anneruumik aamma aqutigisassaq suna atussaneripput isumaqatigiissutigivarput.

Taamalilluta ikiaroorntumik akiuiniarnerput suli nukittorsaqqissallugu periarfissaq aqutissiuunneqarmat Siumuminngaanniit nuannaarutigaarput.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq. Inatsisartunut ilaasortaq Kim Kielsen, Siumut.

Kim Kielsen (S)

Siulittaasoq, qujanaq.

Uani Siumut qularinngilluinnarpaa aamma Naalackersuisut suliniuteqartut. Suliassat annertupput, taamaammat Anthon Frederiksen, Nunami Namminermt Pinngortitamut Avatangiisinullu

Naalakkersuisup oqariartuutaanut tunngatillugu Siumut isaasalerlugu Naalakkersuisut suliniuteqannginnerattut oqariartuutaat eqqunngilaq.

Malunnarpoq Naalakkersuisut akissuteqaatiminni suliniuteqartut. Aamma Naalakkersuisut siulii taamatorluinnaq suliniuteqarsimapput. Taamaattorli aamma pinaveersaartitsinermut tunngatillugu oqariartuutigerusuppara, immaqa assigiinngitsorpasuarunik maani nunatsinni aniguinikut, tassa imaappoq ikiaroonartumik atuiunnaarnikut, qujanartumik atuiunnaarnikut taakkua aamma atorluartariaqarpavut.

Aamma taama iliornikkut immaqa pinaveersaartitsinermi arlaani atuarfeqarfinni allanilu oqariartuuteqartissinnaanerlugit taanna immaqa takorloorneqarsinnaassaaq. Qujanaq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Tulliuppoq Inatsisartunut ilaasortaq Hans Enoksen, Siumut.

Hans Enoksen (S)

Qujanaq, Siulittaasoq.

Tassa uani ikiaroonartuq pillugu sulinerup sakkortusarneqarnissaani Olga P. Berthelsenip, Inuit Ataqtigiinnersup siunnersuutaa tunngaviatigut tamakkiisumik aamma uanga tapersorsorpara.

Aamma naalakkersuisuugallarnitta nalaani, nalunngilara taamanikkut nunanut allanut naalakkersuisuusup Josef Motzfeldip suliassaq annertuumik ingerlannikuugaa, taavalu qallunaat naalagaaffiallu politiit akornanni suleqatigiinneq annertuumik qaffassarneqarsimavoq.

Tassa sulisoqarpoq, kisianni ajornartorsiut annertoqimmat maannakkut aamma ataatsimoorussinissarput taanna kaammattuutigiuminartorujussuuvoq. Ajornartorsiuteqarpugut inuusuttuniinnaanngitsoq. Aamma utoqqaanerusuni malunnarpoq.

Taamaammat akiuinerup assortuuffiunngitsumik ataatsimoorfiunissaa taanna kaammattuutigerusunnarpoq. Tassa sulisoqareerpoq kisianni suli nukittunerusumik ataatsimoortariaqarpugut. Qujanaq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Oqaaseqartoq.

Kristian Jeremiassen (S)

Tassani uani naapiffik annertoorujuk maluginiarparput. Tassa suliassaq annertuumik siornatigulli suliarineqartaraluartoq, kisianni aqutissat sugaluarnersut atorlugit nunatta avataaninngaannit eqqussuunneqartoq akioqqinnissaa Naalakkersuisut aammalu qallunaat nunaanni Naalakkersuisut peqatigalugit aqutissiuunneqarnialermat. Taanna nuannerpoq.

Soorunami ikiaroorartup atugarliutaanera aammalu ilaqutariinnut atugarliutaanera taanna akiornissaanut ataatsimoorfeqaratta naammassinissaa aamma suliaruarnissaa siunissami taanna pingaaruteqartoq Siumumiit erseqqissarumavarput.

Taamaattumik una suliassaq ataatsimoorfigigatsigit akiuinissaq taanna nuannerpoq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Nunami Namminermut Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoq.

Anthøn Frederiksen, Nunamut namminermut, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoq (KP)

Qujanaq.

Tassa erseqqissaassutigiiinnassavara partiit arlaannaalluunnit suliniuteqanngitsut naqissusinninnakku, aamma taamatut oqaaseqannginnama. Nuannaarutigiiinnarpara partiit tamatta maani Inatsisartuni kajumissuseqarluta suleqatigiinnissamik, tassannga oqariartuuteqartoqartoq tusaasinnaagakku.

Taannalu Naalakkersuisuni aamma nunaarutigalugu suliassap nanginneqarnissaani pimoorussinermik tunngaveqartumi ingerlatsinissarput oqaatigisinnaavara. Qujanaq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Nunami Namminermut Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoq.

Ja, qujanaq.

Aamma qutsavigaarput Siumup oqaaseqartua, Inatsisartunut ilaasortaq Kristian Jeremiassen.

Partiit oqaaseqartuini tullermi oqaaseqartussaq tassaavoq Demokraatit sinnerlugit Inatsisartunut ilaasortaq Justus Hansen, Demokraatit.

Justus Hansen (D)

Qujanaq.

Tulluusimaarlunga siunnersuuteqartoq qutsaviginiarpara 2007-imi Folketingimut qinersinermut atatillugu Demokraatit qineqqusaarutaat atuarluarsimammagu. Taamanimi imatut allappugut:

”Demokraatit Naalagaaffeqatigiinnut suleqatigiinnut suliassanngortinniarpaat, nunatsinni ikiaroorartumik hashimik atornerluinerup sakkortuumik pitsaaliorneqarnissaa. Saqqumisumik ikiaroorartumik hashimik tuniniaaneq anngiortumillu eqqussuineq suut tamaasa atorlugit akiorniarpagut.

Qulakkeerniarparput, ikiaroorartumik hashimik tuniniaanerup akiornerani naammattunik politeeqarnissaa aamma qulakkeerniarparput umiarsuit timmisartullu maannga tikittartut nakkutigineqarnerulernissaat. Tuniniaasartut anngiortumillu eqqussuisut sakkortunerusumik pillarneqartalertariaqarput.”

Naavara issuaanera.

Soorlu kikkut tamarmik takusinnaagaat, taasarput siunnersuuteqartup, Inatsisartuni ilaasortap Olga Poulsen Berthelsenip, siunnersuutaanut assingulluinnarpoq.

Tamanna tunngavigalugu erngiinnaq naqissusissavara, siunnersuutip akuerineqarsinnaanera Demokraatit innersuussutigimmassuk.

Taamatut oqariarluta, Demokraatit manna periarfissaq iluatsillugu politiit nersulaarusuppagut, killilimmik atugassaqartinneqaraluarlutik ikiaroorartup haship allallu aanngajaarnartut siuariaakkiartornerat akiormassuk, ilaagit qimminik ikiaroorartulerisartunik ilinniartitsinikkut pisaartornikkut illoqarfinni annerni akitsuuserisunik ikiuisussanik.

Alla suliniutigineqarsinnaasoq tassaavoq, ilinniartoqarfinni aanngajaarniutit ulorianaataannik qaammarsaanerunissaq, inuusuttatta aanngajaarniutinik atuilersinnaanerigalut pinngitsoortinniarlugu.

Aamma periarfissaavoq nalunaarsuiffiit suleqatigiilersinnissaat, pasineqartut aningaasarsiatut nalunaarutigisimasaannut naleqqiullugu aningaasaqarnerat atuinerat misissorneqarsinnaalerlugu akileraaruseriffimmit.

Siunnersuut Ataatsimiititaliamut susassaqtumut innersuupparput. Qujanaq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Tulliuppoq Inatsisartunut ilaasortaq Hans Enoksen, Siumut.

Hans Enoksen (S)

Qujanaq, Siulittaasoq.

Tassa Demokraatit oqaluttuata Justus Hansenip una oqaaserisaa kingulleq, akileraartarneq akileraaruseriffiit aqqutigalugit misissuisinnaanermut tunngasut, assut soqutiginarillugu tapersersornartippara.

Neriuppunga aamma taanna Ataatsimiisitaliami qissimigaarneqarluarumaartoq. Tassa ukiut siuliit aamma taanna oqaasiinnarmik annertuumik eqqartorneqartarmat.

Ataatsimiititaliami eqqartorneqarnissaa assut aamma uanga kaammattuutigaara.

Qujanaq Justus Hansen, taamatut saqqummiussaqaarninnut.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq. Oqaaseqartoq.

Justus Hansen (D)

Qujaniarpunga Inatsisartunut ilaasortamut Hans Enoksenimut Siumumeersumut. Soorunami uagut Demokraatiniit sulissutiginiarpagut.

Tassa periarfissatsialaammat hashimik tuniniaasarneq maanngaanniit akiussallugu.
Qujanarujussuaq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq.

Demokraatit oqaaseqartuanut Inatsisartunut ilaasortaq Justus Hansen, qutsavigaarput.

Maannakkut Atassut sinnerlugu Inatsisartunut ilaasortaq Naja Petersen, oqaaseqassavoq.

Naja Petersen (A)

Qujanaq.

Nunatsinni ikiaroorartup anngiortumik eqqussuunneqartarnera aammalu anngiortumik tuniniagaanerata akiorneqarnissaa siunertaralugu, Atassummit tamaviaarluta aalaakkaasumik ukiut ingerlanerini Inatsisartuni oqaluuserisassanngortitsisarnitsinnut naapertuuttumik Inuit Ataqatigiit sinnerlugit Inatsisartunut ilaasortaq Olga Poulsen Berthelsen (IA) matumani siunnersuuteqarmat Atassummit qutsavigissavarput tapersiingaarnerpullu apuutissavarput.

2005-imi Inatsisartut ukiakkut ataatsimiinneranni, Atassummit siunnersuummut matumunnga assingusoq taamaattorli aamma ilanngaaserisut ilaneqarnissaannik ilalik saqqummiukkatsigu, ajoraluartumik Inatsisartuni ikinnerussuteqaatigaarput, taamaammat pineqartup ilungersunarluinnartuunera innersuussutigalugu, neriuppugut siunnersuut manna uagutsinniingikkaluartoq Inatsisartuni katersuuffigineqarluni akuersaarneqassasoq.

Atassummit ilisimavarput Kalaallit Nunaanni Politiit tamaviaarlutik aammalu sapinngisamik ataqatigiissaarluakkamik ikiaroorartumik eqqussuineq Nunatsinnilu tuniniaaneq akiorniarlugu sulissuteqartut.

Taamaattorli suli isumaqarpugut, ikiaroorartumik eqqussuinerup Nunatsinnilu tuniniaasarnerup akiorneqarnissaanut annertusaanissaq pisariaqartinneqartoq, pingaartumik inuusuttortatta akornanni ikiaroorartumik atuinerup siammaakkaluttuinnarnera aammalu inuusuttortatta ikiaroorartumik atuisarnermikkut kingunerisaanik sianiutimikkut tarnimikkullu innarlerneqartartut amerliartornerat, sunniutilimmik akiorneqassappat ikiaroorartumik akiuineq suli annertunerulertariaqarpoq.

Atassummit inassutigissavarput politiit sulinerisa annertusarneqarnissaat pillugu, Naalagaaffimmik isumaqatigiinniarnep saniatigut nunatsinni ilanngaaserisut, anngiortumik eqqussuisoqarneranut akiuiniarnermik suliaqartut amerlineqarnissaat ilanngullugu sulissutigineqassasoq.

Taamatut oqaaseqaateqarluta Atassummit inassutigissavarput siunnersuut akuersaartumik suliarineqassasoq aappassaaneerneqartinnagulu Ataatsimiititalianut susassaqartunut suliassanngortinneqassasoq. Qujanaq.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Inatsisartuni ilaasortaq Naja Petersen qutsavigaarput.

Taava, partiimi oqaaseqartussat kingullersaattut Kattusseqatigiinnit Inatsisartunut ilaasortaq, Jakob Skade.

Jakob Skade (KP)

Qujanaq.

Siunnersuut Kattusseqatigiit partianiik imaattumik oqaaseqarfigissuarput. Ajornartorsiutinik akioruminaattunik nalaataqartilluta suleqatigiinnikkut ajornartorsiutit aaqqiiffiginissaat piviusunngortinneqarsinnaasarput.

Maannakkut eqqartorneqartoq aamma taamatut isikkoqarpoq. Tamatta ilisimagunarparput ikaroorntoq nunatsinnut eqquteqqusaanngilaq, tamatuma takutippaa nunani allani qanoq suleqatigiinissamik piareersartoqarsimatiginersoq.

Siunnersuuteqartup ersissippaa inatsisinuk atortitsisut tassaasut politiit ataqatigiinerusumik nakkutiginninnissamut piumaffigineqarsinnaanersut, Qallunaat Nunaat suliqatigalugu, ikiaroorntumik eqqussuisinnaaneq pinaveersimatinneqarsinnaanera eqqarsaatigalugu.

Taammaammat naalagaaffeqatigiinnitsinni Qallunaat Nunaanni politiit Kalaallit Nunatsinnilu suleqatigiinissamik, Nunattalu Naalakkersuisui ikiaroorntup akiorneqarsinnaanera pinaveersaartitsinissamik pitsaasumik suleqatigiinnissaat kaammattuutigerusunnarpoq.

Tamatumalu saniatigut oqaatigissallugu pingaaruteqarpoq ikiaroorntup Nunatsinnut eqqunneqartartup nakkutigineqarluarnerani arsaarinnissutigineqartartut annertuut ingerlanneqartarmata. Tamanna nuannaarutissaasoq.

Taama oqaaseqarlunga siunnersuut akuersaarlugu inassutigaa Ataatsimiititaliamullu suliassaqartumut ingerlatillugu.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq. Qutsavigaatsigit, Jakob Skade Kattusseqatigiit sinnerlugit oqaaseqartoq.

Maannakkullu siunnersuuteqartoq, Inatsisartunut ilaasortaq Olga Poulsen Berthelsen, Inuit Ataqatigiit.

Olga Poulsen Berthelsen (IA)

Qujanaq.

Tassa oqaaserpassuit atussanngilakka uuma siunnersuutip tamakkiisumik tapersorneqarnera assorujussuaq qujassutigaa.

Uani siunnersuummut tunngaviunerpaavoq Naalakkersuisunut apeqquteqarnikuugama 24. marts 2009. Apeqquteqaatinnut Naalakkersuisut akissuteqaammik nassiussinikuupput, apeqqutigisannut ilaavoq Nunatsinni ikiaroorntup akiorniarnissaanut tunngatillugu, Qallunaat Nunaaniit suliassamik qanoq annertutigisumik aallussinersut, Naalakkersuisut ilisimaneraat.

Akissuteqaammi tassani ersersinneqarpoq Nunatsinni ikiaroorntut pillugit inatsisit malitsinniarneqarnera, aappaatigut politeeqarfinit aappaatigullu ikiaroorntulerisunut isumagineqartoq.

Ikiaroorntulerisut 2008-mi tassaapput kriminel assistenti ataaseq. Kriminel assistenti danskiusoq kiisalu najukkami politi assistentit pingasut. Taakkunungalu ataaseq qimmimik ikiaroorntumik ujajaasartumik ilinniarsimasumik piginnittuulluuni.

Taanna annertussuseq eqqarsaatigissagaanni, nunalli annertussusaa tamaat eqqarsaatigissagaanni annikitsuaraasutut oqaatigineqartariaqarpoq. Ikiaroorartumik eqqussuineq taama annertutigitiillugu sulisut taama annikitsigisut, taama annertutigisumut akiuiniarnissaminnut nukissanik naammattunik peqanngitsut isumaqarpunga.

Taamaattumik nuannaarutigaaara Inuit Ataqtigiinniit nuannaarutigaarput, partiit tamarmik annertooujussuarmik tapersersuimmata, aamma Naalakkersuisut qanoq iliuseqarnissaminnut suliniaqqinnissamik piomassuseqarmata.

Tassanilu erseqqissaatigerusuppara pinaveersaartitsinermut tunngassuteqartut, nunatsinni uagut suliaasaqarfitta iluaniittut siunnersuuteqarninni uani apeqqusinnginnakkit. Isumaqarpunga pinaveersaartitsineq eqqarsaatigissagaanni, Paarisaminngaanniit suliniutigineqartut ikiaroorartooq akiorneqarnissaanut tunngatillugu annertooujussuusuuq.

Aamma Inuuneritta aqutigalugu 2013 tungaanut suliniutissat ikiaroorartumut tunngatillugu, tassaasut; Nunatsinni ikiaroorartumik pinaveersimasitsiniarnermik inuusuttaqqallu minnerunngitsumik inuusuttut akornanni suliniut ajunngitsorujussuit.

Taamaattumik neriuppunga siunnersuut paasinerlunneqassanngitsooq, imatut pinaveersaartitsineq ajormat taava taamatut iliortariaqarpugut. Taamaattoqanngilaq.

Uani siunnersuummi tasaaneruvoq, eqqussorneqartartoq ikiaroorartooq ima annertutigaaq, ajornanngitsuararsuulluni taamatut ikiaroorartalernissaq. Soorunami inuusuttuaqqat akorniminni immaqa pissanganartutut isigineqarpoq.

Kisianni aamma isiginninneq annertummat aamma soqutigineqarpoq. Soorunami eqqussorneqartartoq millilerneqarneratigut aamma isigineqarnera millissaaq, soqutiginaataalu aamma millilluni.

Tassalu uagut taanna anguniagassarput, taannalu Naalakkersuisut Qallunaat Nunaat suleqatigalugu, tassami uani siunnersuummi pineqarnerpaajugami suleqatigiinnissaq, Nunatsinni aamma Qallunaat Nunaata akiuiniarneq eqqarsaatigalugu suleqatigiinnerisa annertusarnissaa.

Taannalu Naalakkersuisunit tapersorsorneqarmat Inuit Ataqtigiinninngaanniit qujassutigivarput.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Siunnersuuteqartoq qutsavigaarput.

Maannalu naggataarutaasumik Naalakkersuisut Siulittaasuat.

Kuupik Kleist, Naalakkersuisut Siulittaasuat (IA)

Tassa paasinarsivoq aaliangernissaq imaalissasoq, tassa Naalakkersuisut peqquneqassasut, Danmarkimi naalakkersuisunut saaffiginnissuteqarnissamik aamma siunnersuuteqartup siunnersuuteqarnera naapertorlugu eqqussuineramik akiuiniarnissamik annertunerusumik suleqatigiinnissamik aqutissanik ujartuisoqassasoq, politiit suleqatigalugit aamma Danmarkimi Naalakkersuisut suleqatigalugit.

Periarfissaq manna iluatsillugu oqaatigineqareersunut assigiinngitsualunnut erseqqissaatinik oqaaseqalaarusuppunga.

Tassa soorunami ilisimaneqarpoq aamma oqaatigineqarpoq, pisussaaffiit akisussaaffiillu agguarneqarsimanagerat assigiinngisitaartumik uagutsinni, tassa Nunatsinni oqartussaasunut aamma Danmarkimi oqartussaasunut pisussaaffiliissut.

Tassalu Nunatsinni pisussaaffiit akisussaaffigisagut tasaanerullutik pinaveersaartitsinermut, katsorsaannermut paasisitsiniaanermullu attuumassuteqartut. Kisianni politiinut eqqartuussiveqarnermullu tunngasut, suli Danmarkimi folketingimi aamma Naalakkersuisunit akisussaaffigineqarlutik.

Taamaattumik siunnersuuteqartup siunnersuuteqarnera toqqaannavissumik eqqarsaatigissagaanni, tassa Naalakkersuisut pisussaatinneqassapput, politiit sulinerannut tunngassuteqartumik Danmarkimi naalakkersuisunut saaffiginnissuteqassallutik.

Aamma oqaatigerusuppara, ukiuni kingullerni atornerluinernut assigiinngitsunut tunngasunik suliniutit nunatsinni annertusaaffigineqarnerat, qujanartumik aamma piffissami kingullermi tutsiuttarnerit eqqarsaatigalugit, kinguneqaleriartornera malunnarsisimammat. Tamanna soorunami

nuannaarutissaavoq, inuiaqatigiittullu peqqinnerusumik inooriaaseqalernissatsinnik aqutissiuisuulluni.

Aamma oqaatigerusuppara, tassa politiit oqaloqatigisarnerinni aammalu ilisimasitsisarnerannut assigiinngitsunut aamma nalornissutinik soorunami saqqummertoqartarmat. Assersuutigalugu qulakkiivissorlugu politiit oqaatiginarsinnaasorinangilaq, tassa politiit nammineq oqarnerattuut, ukiuni kingullerni arsaarinnissutaasimasut annertussusiat, eqquteriarneqartoq annertusineranik pissuteqarnerseq, imaluunniit suliniuteqarnerup sakkortusisimaneranik pissuteqarnerseq.

Taama ililluni ilaa tappinnerulersimaneq arlaatigut annertunerusunik arsaarinnittalernermik imaassinnaalluni pissutaaqataasoq.

Aamma oqaatigerusuppara assersuutigalugu, pineqaatissiisarnermut tunngassuteqartumut maani Inatsisartuni uuma oqallinnerup ingerlanerani eqqartorneqartut periarfissaareermata. Tassa imaappoq, soorlu akuersissutinik arsaarinnissinnaanerit, pineqaatissiinerit assigiinngitsut eqqartuussiveqarnikkut ingerlatsinermi periarfissaareerput.

Kisianni atorneqarnerat assigiinngisitaartarluni, ilaatigut aamma nukissaqassuseq soorunami apeqqutaalluni, politiit suliaat assigiinngisitaarsinnaasarlutik.

Kisianni suliarpassuit assigiinngitsut ingerlapput, aamma uagut nammineerluta akisussaaffigisagut eqqarsaatigalugit Peqqinnissamut Naalakkersuisup ilisimatippaanga ullumi, aqagu nammineq Imigassamut Ikiaroorartumullu tunngasunut Siunnersuisoqatigiit ataatsimeeqatigisussaallugit, ilaatigut suliassat maani eqqartorneqartut eqqarsaatigalugit.

Taamaammatt suliniutit annertusiartorput aamma Inatsisartut naggataarutaasumik aalajangeeriarpata tamatuma kingorna, Naalakkersuisuni peqquneqarnerput naapertorlugu suliaq ingerlateqqissavarput.

Josef Motzfeldt, Inatsisartut Siulittaasuat (IA)

Qujanaq Naalakkersuisut Siulittaasuat.

Taamalilluni inatsisartuni ilaasortap Olga Poulsen Berthelsenip siunnersuutaa immikkoortoq 43, oqaluuserisarput tamanit tapersersorneqarpoq.

Aamma Ataatsimiisitaliamut ingerlaqqinnissaa isumaqatigiissut tassaavoq, Inatsit atortinneqarnerani Ataatsimiititaliami, Inuit Ataqatigiit Siumukkullu siunnersuutigaat. Demokraatit, Atassutikkut Kattusseqatigiillu Partiiata Ataatsimiititaliamut susassaqartumut, taamaattumik suliassaq una novembarip 27-ani aappassaaneerseqarnani, Inatsit atortinneqarnera pillugu Ataatsimiititaliamut suliarisassanngortinneqarpoq.

Oqaluuserisassaq tulleq immikkoortoq 103 tikipparput, taannalu ima qulequtaqarpoq: